

Coiful „*cu creastă*” de tip illyric descoperit la Gostavățu (jud. Olt)

de Conf. Univ. dr. George V Grigore

În comuna Gostavățu, din județul Olt, a fost săpat un tumul funerar, iar în partea de sud – vest a acestuia, într-o groapă rotundă, a fost descoperit deus în mod ritualic, coiful de luptă al defunctului, conținând cenușa și oasele arse ale luptătorului. Întregul complex funerar a fost datat ca aparținând de secolul IV î.Hr. Tipul piesei descoperite: „*coif de tip illyric*”. Număr de inventar: 16121. Dimensiuni: Hmaximă în zona obrăzarului = 2,35 cm; Dmaxim = 22,90 cm; G = 994,93 gr. Coiful este realizat dintr-o singură foaie de bronz. Calota, de formă emisferică, are în zona superioară două creste paralele și se prelungește cu obrăzare fixe. Este decorat cu un șir de pastile poansonate pe întregul perimetru. Astfel de coifuri au o evoluție și o durată de utilizare îndelungată, care începe în zona de confluență greco-iliră, din secolul VI î.Hr. și se întind până în secolul IV î.Hr., când sunt încă în uz la periferia lumii mediteranene, așa cum este cazul exemplarelor descoperite pe teritoriul țării noastre, la Gostavățu, Ocna Mureș (în trecut Uioara - jud. Alba) și Jidovin (jud. Caraș – Severin).

Comuna Gostavățu din Olt este formată din satele: Gostavățu, care în limba dacă înseamnă „sat de lângă apă” și Slăveni (de la „slavă”, ca și „glorie, faimă, renume”, „laudă, preamărire, proslăvire”). Satul Gostavățu este reședința comunei și a fost atestat în anul 1569, luna decembrie, ziua 17, când Alexandru Mircea întărește lui Neagomir ocina din Pietroșani, pe care o va schimba cu Mihail Ban, pentru ocina

din Gostavăţu. Satul Slăveni este atestat documentar în anul 1510, luna mai, ziua 27, când Vlad cel Tânăr îi întăreşte lui Calotă, „ca să-i fie Slăvenii toţi”. Pe teritoriul comunei s-au făcut descoperiri arheologice importante, cum sunt: cunoscutul coif greco- iliric găsit la Slăveni și tezaurele de monede descoperite tot aici, la Slăveni. De asemenea, pe teritoriul satului Slăveni se afla ruinele unui mare castru roman care face parte din sistemul de fortificații al limesului alutan, precum și termele romane ale acestuia. În revista „Chemarea credinței”, Nr.18-19/1994, în articolul „Ne-am născut creștini”, semnat de C. Coman, se menționează că cel mai vechi lăcaș de cult creștin cunoscut în nordul Dunării a fost descoperit în localitatea Slăveni, județul Olt, - această biserică creștină datând din secolul IV d.Hr. Acest coif „de la Găstavăţu” își găsește asemănare și cu coiful geto-dac din bronz cu aplice de argint descoperit la Găvojdia (jud. Timiș) descoperit în 2003. Acesta se află în *Muzeul Banatului* din Timișoara și este menționat drept *Coif Greco – iliric*, din Hallstattul târziu (1/2 sec. VI – sec. IV î.Hr.), realizat dintr-o singură bucată de tablă din bronz, groasă de doi-trei milimetri, prin ciocănire la cald, incizare, perforare și aplicare. Coiful descoperit în hotarul de nord al comunei Găvojdia, din județul Timiș, este încadrat la categoria Tezaur, fiind „adaptat” și îmbogățit cu diferite aplice.

Coiful „cu creastă” de tip illyric descoperit la Gostavăţu (jud. Olt) reconstituit, poate deveni foarte vizibil și spectaculos prin creasta sa, evidențiindu-se pe câmpul de luptă. Dacă cucul, ca „pasărea – nepasăre” (ce nu își face cuib și nu clocește ouălele; de unde și „cuc-aionul” – vezi *Vechea Religie Valaho – Egipteană a Geților de Aur primordiali*) era considerat ca un simbol al Zeului cel Mare ce se comportă asemănător, pupăza, prin „pavoizarea” de care dă dăvadă (creasta) era numită „cuc armenesc” („arme – menesc”, sau „când armele – menesc”, „când armele hotărăsc viitorul”). Posibil de aici și această dorință de „pavoizare” a marilor comandanți de oști. Așa că, acest coif de paradă și de luptă poate proveni dintr-o zonă sud-

dunăreană, importat sau ca pradă de război, dar aici apare într-un context funerar ce îl pune într-o altă lumină; ca aparținând unui important luptător-conducător din zona triburilor geto – dacice aflate în Câmpia Română (Câmpia Valahă), acum 2400 de ani.

Bibliografie:

- 1) Dumitru Berciu, *Le casque gréco-illyrien de Gostavăț (Oltenie)*, în **Dacia**, II, 1958, p. 437-450, fig. 1;
- 2) C.Coman – articolul „*Ne-am născut creștini*”, apărut în revista „*Chemarea credinței*”, Nr. 18-19/1994;

Sursa: <http://www.enciclopedia-dacica.ro>

Coiful „cu creastă” de tip illyric descoperit la Gostavățu (jud. Olt)

Reconstituirea coifului de luptă și paradă descoperit la Gostavău, jud. Olt (desen de Radu Oltean)